

ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡ್ಯಮದ ಪಾತ್ರ: ಒಂದು ಕಿರು ನೋಟ

ಶಂತೀರ್¹ ಮತ್ತು ಡಾ. ಹೇಮಲತಾ. ಆರ್².

¹ಸಂಕೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ & ²ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು

ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ & ಸಮೂಹ ಸಂವಹನ ವಿಭಾಗ, ಕನಾರಿಕ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮುಕ್ತಗಂಗೋತ್ತಿ,
ಮೈಸೂರು

Abstract:

ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಷೆ ಎಂಬುದು ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮುಸ್ಲಿಮರು ಮಾತನಾಡುವ ಭಾಷೆ. ಕರಾವಳಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ ದ್ವಾರ್ಜಾ ಕನ್ನಡ, ಉಡುಪಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಹಾಸನ, ಜಿಕ್ಕಿಮಗಳಾರು, ಕೊಡಗು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು, ಕಾಸರಗೋಡು, ಮಂಜೀಶ್ವರ, ಮುಂಬೆ ಹಾಗೂ ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬ್ಯಾರಿ ಜನಾಂಗದವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಷಿಕರು ಕನ್ನಡ, ತುಳ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಹಿಂದಿ ಹಾಗೂ ಇತರ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕರಾವಳಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾರಿ ಜನಾಂಗದವರೇ ಹೆಚ್ಚಿನವರು. ಇಲ್ಲಿನ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 80ರಷ್ಟು ಇವರೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಜನಾಂಗ ಹೆಚ್ಚು ಬ್ಯಾರಿ ವರ್ಷಿವಾಟು ಮಾಡುವ ಕಾರಣ ಇವರಿಗೆ 'ಬ್ಯಾರಿ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡ್ಯಮದ ಪಾತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

Keywords: ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಷೆ, ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯ, ಮಾಡ್ಯಮ.

ಪೀಠಿಕೆ

ವ್ಯಾದೇಹಿ ಅವರ 'ಶಕುಂತಲೆಯೊಡನೆ ಕಳಿದ ಅಪರಾಹ್ನ' ಕರೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವ ತಳಿದ ಆಧುನಿಕ ಮನೋಭಾವದ ಶಕುಂತಲೆ, ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಶಕುಂತಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂತರಂಗವನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಶಕುಂತಲೆಯನ್ನು ಸ್ತೀಯ ನಾನಾ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜಮುಖಿಯಾಗಿಸುವುದು

ಬ್ಯಾರಿ ಹೆಸರಿನ ಹಿಂದೆ ಹಲವಾರು ವಿಶಿಷ್ಟಿಕ ಕಾರಣವಿದೆ. ಬ್ಯಾರಿ, ತುಳ ಭಾಷೆ ಎಂಬುದು ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮುಸ್ಲಿಂ, ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಿಯರ ಮಾತ್ರಭಾಷೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಆದುಭಾಷೆಯೂ ಹೌದು. ಹೀಗಾಗೆ ತುಳ ಭಾಷೆಯ ಗಡಿ, ಪ್ರಾಂತ್ಯವನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಜಾತಿವಾರು

ವ್ಯೇವಿಧ್ಯತೆ ಈ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದ ಗಡಿಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆಗೆ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ 'ಮಲಾಮೆ' ಭಾಷೆ ಕೂಡಾ ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಷೆಗೆ ಹತ್ತಿರ ಇದೆ. ಆದರೆ ಬ್ಯಾರಿ ಹಾಗೂ ಮಲಾಮೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಎರಡು ಭಾಷೆಗೂ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧ ಇರುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆಯಾ ಭಾಷೆಯ ರೂಪ, ಲಯ, ಭಂದಸ್ಸುವಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಅದೇನೇ ಇರಲಿ, ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯದ ಮಂದಿಯನ್ನು ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈವರೆಗೂ ಗುರುತಿಸುವ ಒಂದು ಕ್ರಮ ಇತ್ತು. ಬ್ಯಾರಿ ಸಮುದಾಯದವರು ತಮ್ಮ

Please cite this article as: ಶಂತೀರ್ ಮತ್ತು ಹೇಮಲತಾ. ಆರ್. (2023). ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡ್ಯಮದ ಪಾತ್ರ: ಒಂದು ಕಿರು ನೋಟ. ಸ್ರುಜನಿ: ಇಂಡಿಯನ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಇನ್ನೇವೇಟಿವ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಅಂಡ್ ಡೆವಲಪ್ಮೆಂಟ್. 2(4), 60-64.

ಹೆಸರಿನ ಮುಂದೆ 'ಬ್ಯಾರ್' ಎಂದು ಸೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದು ದಾಖಲೆ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಹೀಗೆ ನಮೂದಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಇಬ್ಬಾಹಿಂ ಬ್ಯಾರ್, ಸುಲ್ಯೆಮಾನ್ ಬ್ಯಾರ್, ಅಹ್ದ್ರ್ ಬ್ಯಾರ್ ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಬ್ಯಾರ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಪದದಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ 'ನ್ಕ್ಷ್ವ ನಿಕ್ಷ್ವ ಭಾಷೆ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ನ್ಕ್ಷ್ವ ಅಂದ್ರೆ ನಂಗೆ, ನಿಕ್ಷ್ವ ಅಂದರೆ ನಿನಗೆ ಎಂದರ್ಥ. ಇಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ ಮಾಡುವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಬ್ಯಾರ್ ಎಂಬುದು ತುಳು ಪದವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾರ್ ತುಳು ಭಾಷೆಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆ, ಸಹೋದರತೆಯ ಸಂದರ್ಶನನ್ನು ಈ ವರದು ಭಾಷೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅರಿಯಬಹುದು. ತುಳು ಭಾಷೆಯ ಅರ್ಥಕ್ಷಿಂತ ಅರ್ಥ ಶಬ್ದ ಬ್ಯಾರ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಉಚ್ಚಾರಣೆ ಶೈಲಿಯೂ ಕೂಡಾ ತುಳು ಭಾಷೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೂ ಈ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಭಾವ ತುಂಬಾ ಇದೆ. ಅರಬಿಕ್, ಕೊಡವ, ಉದ್ರ, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಯ ಶಬ್ದಗಳು ಬ್ಯಾರ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಕಟ್ಟಿಲ್ ಇವರ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ - ಕನ್ನಡ ನಿಫಂಟನ್ನು ಸೋಡಿದಾಗ ಬ್ಯಾರ್ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವವರು ಎಂಬ ಅರ್ಥ ಇದೆ. ಈ ಮೂಲಕ ನಾವು ಬ್ಯಾರ್ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಇತರ ಅನೇಕ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಇರುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೇರಳದ ಮಲ್ಲಪ್ಪರಂ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಲಭಾರ್ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಇದೆ. ಅರಬಿಗಳು ಈ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಮಲಭಾರಿಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿನ ಮುಸ್ಲಿಮರು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬಂದು ಜೀವಿಸಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಹೀಗಾಗೆ ಮಲಭಾರಿ ಮುಸ್ಲಿಮರನ್ನು ಕರಾವಳಿಯ ತುಳು ಭಾಷಿಕರು ಬ್ಯಾರ್ ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಬ್ಯಾರ್ ಭಾಷೆ ಮೇಲೆ ಮಲಯಾಳಂ ಪ್ರಭಾವ ಇದ್ದರೂ ಅದರ ಮೂಲ ಮಾಪಿಲ್ಲೆ ಅಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬ್ಯಾರ್ ಭಾಷಿಕರು ತುಳುನಾಡಿನವರು. ಕರಾವಳಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹತ್ತಿರ ಕೇರಳ ಇರುವರಿಂದ ಮಲಯಾಳಂ ಥಾಯೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧನಾ ಆಗಿರುವ ಭಾಷೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ

ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಭಾಷೆಯಿಂದಲೂ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗುವುದು ಸಹಜ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾರ್ ಭಾಷೆ ಎಂಬುದು ಮುಸ್ಲಿಮರ ಸಂಕೇತ ಅಲ್ಲ. ಅದು ಭಾಷೆಯ ಪ್ರತೀಕ ಅಷ್ಟೇ. ಬ್ಯಾರ್ ಭಾಷೆಗೆ ಕೇವಲ 1,200 ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸ ಅಲ್ಲ, 3,000 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಇತಿಹಾಸ ಇದೆ ಎಂಬ ವಾದ ಕೂಡಾ ಇದೆ. ವಿವರಾಸವೆಂದರೆ ಬ್ಯಾರ್ ಭಾಷೆಯ ಹಾಗೇ ಬೋವಿ ಜನಾಗಂದವರು ಇದೇ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಬ್ಯಾರ್ ಭಾಷೆ ಮೇಲೆ ಕುಂದ ಕನ್ನಡ, ಹಳಗನ್ನಡದ ಪ್ರಭಾವ ಕೂಡಾ ಇದೆ ಎಂಬ ವಾದ ಕೂಡಾ ಇದೆ.

ಕನಾರಟಕ ಬ್ಯಾರ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ನೇತ್ಯತ್ವದಲ್ಲಿ ಇದಿಗ ಬ್ಯಾರ್ ಭಾಷೆಗೆ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಕೂಡಾ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅಧಿಕೃತ ಮಾನ್ಯತೆ ಮಾತ್ರ ಬಾಕಿ ಇದೆ. ಆದರೂ ಈ ಭಾಷೆ ಅದೇಗೇ ಸಾವಿರಾರು ಇತಿಹಾಸಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೋ ಅಷ್ಟೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶ್ವಾಸೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿವಾಟಿನ ಮೂಲಕ ಆಡುಭಾಷೆಯಾಗಿ ಪರಿಚಯಗೊಂಡ ಬ್ಯಾರ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಆರಂಭದಿಂದಲೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಆಗಿರುವ ಕಾರಣ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕಂಡುಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಬ್ಯಾರ್ ಭಾಷೆ ಎಂಬ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧಕಿ ದಾ.ಸುಶೀಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಅವರು ಬ್ಯಾರ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇತ್ತು ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಹಿಂದೆ ಎಲ್ಲಾ ಅಕ್ಷರ ಜಾಜಿನ ಹೆಚ್ಚಿನವರಿಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗೆ ಸಂಪನ್ ಮಾಡಿದ್ದು ಬ್ಯಾರ್ ಭಾಷೆ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಆದರೆ ಲಿಪಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ದಾಖಿಲಾಗದ ಕಾರಣ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಕಣ್ಣರೆಯಾದವು. ಹೀಗಾಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸ್ವಷ್ಟಿಯ ದಾಖಿಲೀಕರಣ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಹೊಯಿತು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವ ಹೊಂದಿರುವ ಬ್ಯಾರ್ ಭಾಷೆಗೆ ತನ್ನದೇ ಆದಂತಹ ಶಬ್ದ ಭಂಡಾರ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಇದು ಸಹ ದಾಖಿಲೆಯಾಗಿ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಕನಾರಟಕ ಬ್ಯಾರ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ವರ್ತಿಯಿಂದ ಬ್ಯಾರ್ ಭಾಷೆಯ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ದಾಖಿಲೀಕರಣ ಮಾಡುವಂತಹ ಕೆಲಸ ಕೂಡ ನಡೆದಿದೆ. ಆದರೂ

ಕೂಡ ಕೆಲವೊಂದು ಶಬ್ದಗಳು ಕೂಡ ತೆರೆಮರೆಗೆ ಸರಿದಿದೆ ಎಂಬ ಮಾತು ಕೂಡ ಇದೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾರಿಗಳು ಬರೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ 'ಬಟ್ಟಿಬರಹ' ಎಂಬ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ತದನಂತರ ಕಾಲ ಸರಿಯುತ್ತ ಬಂದಂತೆ ಅದು ತೆರೆಮರೆಗೆ ಹೋಯಿತು. ಆದುನುಡಿಯಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಬಾಯಿಂದ ಬಾಯಿಗೆ ಹರಡಿದವು.

1500 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಂತಹ ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಇದೀಗ ಹಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ಬ್ಯಾರಿ ಪೂರ್ವಜರು ಲಿಖಿತವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಯನ್ನು ದಾಖಿಲೀಕರಣ ಮಾಡದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವಂತಹ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಂಡಾರದ ವಾಗ್ಗಳು, ಜಾನಪದ ಕಥೆ, ಹಾಡುಗಳು ಹಿಂಗೆ ಅನೇಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರ ತೆರೆಮರೆಗೆ ಸರಿದಿದೆ. ಆದರೂ ಅದನ್ನು ಈಗಿನ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜೀವಂತವಿರುವ ಅಜ್ಞ ಮುತ್ತಜ್ಞರ ಮೂಲಕ ನೆನಿಷಿಸುವಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೂಡ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ನಮಗೆ ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಈ ಹಿಂದೆ ಕೂಡ ಇತ್ತು ಎಂಬುದು ಮನವರಿಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು ದಶಕಗಳಿಂದ ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಅನೇಕ ಮಂದಿ ತಮ್ಮ ಮನೆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆ, ಕವನ, ನಾಟಕ, ಪ್ರಬಂಧ ಹಿಂಗೆ ವಿವಿಧ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವಂತಹ ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ತೋಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಹಿಂಗಾಗಿ ಬ್ಯಾರಿ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಹ ಬ್ಯಾರಿ ಜಾನಪದ ಹಾಡುಗಳ ದಾಖಿಲೀಕರಣ ಕೂಡ ಈ ಸಂಭರಣದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಷೆಯ ಮೊದಲ ಲಿಖಿತ ಬ್ಯಾರಿ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದು 1985ರಲ್ಲಿ ಮಡಿಕೆರಿಯ ಬಿಬ ಸಂಶುದ್ಧಿನ್ ಇವರು ಬರೆದ ಬ್ಯಾರಿ ಹಾಡುಗಳ ಕೃಸೆಟ್ ಎಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ.

ತದನಂತರ ದಿ ಬ್ಯಾರಿಸ ವೆಲ್ಲೋ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ 1987ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡ

ನಂತರ ಬ್ಯಾರಿ ಸಮ್ಮೇಳನ, ಬ್ಯಾರಿ ವಾರ್ತೆ, ಬ್ಯಾರಿ ಟ್ರೇನ್ಸ್ ಹಾಗೂ ಸೌಹಾದರ ಸಂಚಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಬ್ಯಾರಿ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹ ಬರಹಗಳರನ್ನು ಮುದುಕಿ ಅವರಿಂದ ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಮಾಡುವಂತಹ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡಿತು. ಹಿಂಗೆ ಬ್ಯಾರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಒಂದು ಮಾಧ್ಯಮದ ಮೂಲಕ ಜನರಿಗೆ ಪರಿಚಯ ಆಗಲು ಶುರು ಮಾಡಿತು. ಹಿಂಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾರಿಸ ವೆಲ್ಲೋ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಆದ ಬೆನ್ನಲ್ಲೇ ಬ್ಯಾರಿ ಚಳುವಳಿಯು ಆರಂಭವಾಯಿತು.

1998ರಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾರಿ ಕಲಾ ರಂಗಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು. ಇದು ಬ್ಯಾರಿ ರಂಗಕಲೆಗೆ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ವೇದಿಕೆ ನೀಡಿತು. ಈ ವೇದಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಾಟಕ ರಚನೆಯಾಗುವ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕೂಡ ನಡೆಯಲ್ಪಡಿತು. ಹಿಂಗೆ ತೆರೆಮರೆಗೆ ಸರಿದು ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಿದ್ದ ಭಾಷೆಯೊಂದು ಮುನ್ನೆಲ್ಗೆ ಬಂತು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಾಗೂ ಮಾಧ್ಯಮದ ಮೂಲಕ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಯಾಗಿರುವ ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಷೆ ಶೀಮಂತ ಭಾಷೆ ಎಂಬುದು ಜನರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಆಗತೊಡಿತು. ಇದಾದ ನಂತರ ಮಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೇಂದ್ರ ಕೂಡ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು. 2005ರಲ್ಲಿ ಅಶಿಲ ಭಾರತ ಬ್ಯಾರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆ ಕೂಡ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಬ್ಯಾರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಕೂಡ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು. 1997ರ ನವೆಂಬರ್ 11ರಂದು ಮಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬ್ಯಾರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡೆಯಿತು.

ಇನ್ನು ಬ್ಯಾರಿ ವಾರ್ತೆ ಎಂಬ ಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆ ಬ್ಯಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರಹಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟ ಮಾಡೋಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿತು. ಕೇಂದ್ರ ಬ್ಯಾರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ ಇದರ ನೇತ್ಯಾತ್ಮಕದಲ್ಲಿ 1999ರ ನವೆಂಬರ್ 21ರಂದು ಬಂಟ್ವಾದಲ್ಲಿ ದ್ವಿತೀಯ ಬ್ಯಾರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ, 2001ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 28ರಂದು ಉದುಪಿ ಉದ್ಯಾವರದಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಬ್ಯಾರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡೆಯಿತು. 2006ರಲ್ಲಿ ದುಬ್ಬ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಜಾಗತಿಕ ಬ್ಯಾರಿ ಸಮಾವೇಶ ನಡೆಯಿತು. ಹಾಗೆಯೇ 2010ರ ಏಪ್ರಿಲ್ 2 ಹಾಗೂ 3ರಂದು

దుబ్బే దేశదల్లి ఎరడనే జాగర్ిక బ్యారీ సమావేశ కూడ నడెదితు.

ఇదె వేళే బ్యారీ భాషేయ లులివిగాగి హాగూ బేళవణిగేగాగి సరకారదింద ప్రత్యేక అకాడమి స్కాపనేయ కూగు కేళి బంతు. ఆగ ఈ ఎల్లొ సంఘటనేగళ నేత్తెక్కదల్లి ప్రయత్న కూడ శురువాయితు. 2007ర ఫెబ్రవరి 22రందు జిక్కమగళారు జిల్లేయల్లి నడెద నాల్సో బారి సాహిత్య సమ్మేళనదల్లి బ్యారీ సాహిత్య అకాడమియ స్కాపనేయ ఫోషణేయన్న మాడలాయితు.

ఇన్ను కనాచిక సకారదింద బ్యారీ అకాడమి స్కాపనేయాద నంతర ఎరడు తింగళిగొమ్మె ప్రకటగొళ్ళువంతక 'బెల్లిరీ' ఎంబ ప్రతికెయు బ్యారీ భాషేయ బరవగారమ్మ మడుకి అవరిగే వేదికే కల్పిసువ మూలక బ్యారీ భాషేయ సాహిత్య ప్రకారద రజనేగళిగే ఉత్సేజన నిఱితు. హిగే బ్యారీ భాషేయ ప్రతినిధియాగి ఏవిధ సంఘ-సంస్కేగళు హాగూ సాహిత్య సమ్మేళన హాగూ బ్యారీ ప్రతికేగళ ఉత్సేజనదిందాగి బ్యారీ భాషేయల్లి అనేక బరవగార పరిచయ సముదాయక్కె ఆయితు. బ్యారీ భాషేయల్లి ఈవేగూ కథ, కవన, కాదంబరి, హాస్చ బరవ, అడుగ బరవ, నాటక, ప్రబంధ, భాషణ హాగూ సంశోధనా కృతిగళు ప్రకటగొండిదే. ఆదరే బ్యారీ సాహిత్యదల్లి సంశోధనా కృతి హచ్చాగి బందిల్ల. డా. సుశీలా ఉపాధ్యాయ ఇవరు బ్యారీ జనాంగ, భాషేయ కురితు సంశోధనే మాడి పిఎచ్ డి పదవి పడెదిద్దారే. ఇన్ను ప్రేమి. బిఎం. ఇఙ్గింగోందు ఇవరు బ్యారీ భాషే ద్వాపిడ భాషేయే..? హాగూ తుళునాడిన ముస్లిమరు ఎంబ సంశోధనా కృతియన్న బరెదిద్దారే.

ఆత్త బ్యారీ సాహిత్య ప్రకారక్కాగి మాసిక, ద్వేషమాసిక ప్రతికెయు బ్యారీ సాహిత్యవన్న జనరిగ పరిచయిసువ కేలస మాడిదరే ఇత్త ఆకాశవాణి, రేడియో సారంగో నల్లి సవ బ్యారీ వాతేన సవ ప్రసారవాగుత్తిద్వారు. మడికేరి, మంగళారు ఆకాశవాణియల్లి బ్యారిగే సంబంధపటింత

కాయ్కెము ప్రసార ఆగుత్తిద్వారు. ఇదు మడికేరి, మైసూరు, మంగళారు, కాసరగోందు, హాసనదల్లిరువ బ్యారి నివాసిగళిగే తలుపుత్తిద్వారు. హిగే హలవ దశకగళ హిందె స్ట్రోయాగుత్తిద్వారి బ్యారి సాహిత్య ప్రకారగళిగే వేదికే ఇరలిల్ల. బరు-బరుత్తా పత్రికేగళు అవకాశ నిఱిదివు.

ఇదీగు 5జి యుగ. హిగాగి హలవ విషాగిలింద యువజనతె కూడా హిరియ బ్యారి సాహిత్యిలింద ప్రేరణగోందు సాహిత్య రజనే మాడువ ప్రయత్న మాడుత్తిద్దారే. అదక్కే వాటాప్రో, ఫోసోబుసో, ఎస్సో (ట్రిప్పోర్), ట్రైడ్స్, యూటోబ్ హిగే అనేక సామాజిక మాధ్యమగళు వేదికే కల్పిసుకొడుత్తిదే. ఇదు హోస హోస బ్యారి బరవగారరిగే అవకాశ కల్పిసుకొడుత్తిదే.

ఈగంతూ వాటాప్రో జీవనద ఒందు అంగవాగిబిట్టిదే. బ్యారి సముదాయదల్లి అనేక ప్రతిభగళిపే. అదరల్లి సాహిత్య, కలా క్షేత్రదల్లి అనేకరిద్దారే. టిమి, పేపర్, రేడియోదల్లి బ్యారి ప్రతిభగళు కాణిసిగుత్తిద్దారే. హిందె ఎల్లా అవకాశ కడిమే ఇత్త. హిగంతూ అవకాశ తుంబా ఇదె. పేపర్, టిమి, రేడియోదల్లి అవకాశ సిగదిర్చే సాహిత్య ప్రకారవన్న సోశియల్ ఏమెడియాదల్లి ప్రకటిసబమదు. బ్యారి భాషికరు కేవల బ్యారి భాషేయల్లి మాత్రవల్ల, కన్సడ, ఇంగ్లీష్ హాగూ ఇతరే భాషేగళల్లి కూడా సాహిత్య రజనే మాడుత్తిద్దారే. బ్యారి భాషే, సాహిత్య, కలేయ బేళవణిగే, అభివృద్ధిగే సోశియల్ ఏమెడియా సహాయ మాడుత్తిదే. హిగే కరావళియల్లి ప్రాచీన కాలదిందలూ తుళు భాషేయ ఉపభాషేయాగి బ్యారి భాషే బేళియుత్తా బందిదే.

బ్యారి సాహిత్యద కురితు ఆధ్యయన మాడువాగ ఒందు విపయాస కండుబరుత్తదే. బ్యారిగళల్లి ముస్లిమరే ఆగిద్దారే. ఇవరు మాత్రనాడువుదు బ్యారి భాషే. కనాచిక బ్యారి సాహిత్య అకాడమి లీపియన్న కండుపిదిద్దరూ ఇన్నాళ్లిగే బందిల్ల. హిగాగి బ్యారి భాషేయ

ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಗಳು ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯಲ್ಲೇ ಆಗುತ್ತಿದೆ.
ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರವಚನಗಳು ಕೂಡಾ
ಎನಿದೆ, ಅದು ಶೇಕಡಾ 90 ರಪ್ಪು ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ
ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಧಾರ್ಮಿಕ
ಪ್ರವಚನ ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದಶಕಗಳಿಂದ
ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಬೆಳ್ತಿರಿ. (2018). ಕನಾಟಿಕ ಬ್ಯಾರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ
ಆಕಾದೆಮಿ.
- ಇಟ್ಟಂಗೋಡು. (2020). ಬ್ಯಾರಿ
ಆಂದೋಲನದಲ್ಲಿ. ವಿಜಯ ನಗರ ಕನ್ನಡ
ಸಂಘ.
- ಇಟ್ಟಂಗೋಡು, ಬಿ.ಎಂ. (2017). ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಷೆ
ಉತ್ತರಿಕ ಭಾಷೆಯೇ..? ವಿಜಯ ನಗರ ಕನ್ನಡ
ಸಂಘ.
- ಸಂಶುದ್ಧಿನ್, ಬಿ.ಎ. (2021). ವಿಶಿಷ್ಟ ಬ್ಯಾರಿ
ಜನಾಂಗ. ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಮಂಗಳೂರು
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ.